

29 Μαρτίου, 1990

[ΠΙΚΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, Δ/στές]

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ,

Εφεσείοντες,

v.

DIAGORAS DEVELOPMENT LTD.,

Εφεσιβλήτων-Αιτητών.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 7651).

Ο Περί Ανακουφίσεως Οφειλετών Νόμος, 1979 (Ν. 24/79), Άρθρο 8 — Πρόθεση του νομοθέτη ήταν η δημιουργία μονομελούς Δικαστηρίου, ανεξάρτητα από το ποσό του χρέους, για το οποίο ζητείται θεραπεία (ανακούφιση) βάσει του εν λόγω νόμου.

- 5 *Λέξεις και Φράσεις: "Πληγείς οφειλέτης" στον Περί Ανακουφίσεως Οφειλετών Νόμο, 1979 (Ν. 24/79), όπως τροποποιήθηκε από τον Νόμο 114/85 — Έννοια.*

Ευρήματα γεγονότων — Έφεση — Αρχές, που διέπουν την επέμβαση του Εφετείου.

- 10 Στην υπόθεση αυτή η εφεσίβλητη κηρύχθηκε πρωτόδικα πλήγείσα οφειλέτης. Προ της εισβολής είχε αγοράσει διάφορα κτήματα και πηγές νερού, που βρίσκονται στην κατεχόμενη περιοχή, ένα κτήμα στην Παλουριώτισσα για £2,200.- και ένα κτήμα στην οδό Διαγόρου στη Λευκωσία έναντι £73,000, ποσό που εξασφάλισε από την εφεσείουσα προς όφελος της οποίας και για ασφάλειά της υποθήκευσε το κτήμα.

- 20 Το πρωτόδικο Δικαστήριο αποφάσισε ότι η εφεσίβλητη δεν ήταν σε θέση να αντιμετωπίσει τις προεισβολικές της υποχρεώσεις, λόγω των μεγάλων απωλειών, που υπέστη συνεπεία των κτημάτων στα κατεχόμενα και του γεγονότος ότι αμέσως μετά την 14.8.74 το κτήμα της οδού Διαγόρου ήταν αμφιβόλου αξίας.

- 25 Το Ανώτατο Δικαστήριο έκρινε ότι το μονομελές Δικαστήριο, που είχε εκδικάσει πρωτόδικα την υπόθεση, είχε, ενόψει του άρθρου 8 του Ν. 24/79, δικαιοδοσία να εκδικάσει το ζήτημα αν η εφεσίβλητη ήταν ή όχι πλήγείσα οφειλέτης, ανεξάρτητα από το ύψος του σχετικού χρέους. Το Ανώτατο Δικαστήριο έκρινε ακόμα ότι σωστά ο πρωτόδικος Δικαστής ανέλυσε τις εφαρμοστέες αρχές και ότι η εφεσείουσα δεν απέσεισε το βάρος, γιατί πρέπει το Ανώτατο

Δικαστήριο να επέμβη, ανατρέποντας τα ευρήματα του πρωτόδικου Δικαστηρίου.

Η έφεση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενη απόφαση:

Evangelou and Another v. Ambizas and another (1982) 1 C.L.R. 41. 5

Έφεση.

Έφεση από τους καθ' ων η έφεση κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας (Χατζηκωνσταντίνου, Α.Ε.Δ.) που δόθηκε στις 4 Ιουνίου, 1988 (Αρ. Αίτησης 24/84) με την οποία η εφεσίβλητη εταιρεία κηρύχθηκε σαν πληγείσα οφειλέτιδα όπως προνοείται από τον Περί Ανακουφίσεως Οφειλετών Νόμο 29/79. 10

A. Δικηγόροπουλος, για τους εφεσείοντες-καθ' ων η αίτηση.

A. Μαρκίδης, για τους εφεσίβλητους-αιτητές. 15

ΠΙΚΗΣ Δ.: Η απόφαση του δικαστηρίου θα δοθεί από το Δικαστή κ. Παπαδόπουλο.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Δ. Η έφεση αυτή στρέφεται εναντίον της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας, με την οποία η εφεσίβλητη-αιτήτρια Εταιρεία (που θα την ονομάζουμε για τους σκοπούς της απόφασης αυτής "η Εταιρεία"), κηρύχθηκε σαν πληγείσα οφειλέτιδα, όπως προνοείται από τον Περί Ανακουφίσεως Οφειλετών Νόμο 29/79. 20

Η κύρια εργασία και επιχείρηση της Εταιρείας ήταν η ανάπτυξη, η αξιοποίηση και το εμπόριο γης. Μέσα στα πλαίσια των σκοπών της αυτών είχε αγοράσει διάφορα κτήματα, χωράφια, πηγές νερού και άλλη ακίνητη περιουσία στην κατεχόμενη περιοχή της Κύπρου, συγκεκριμένα στο Διόριος, στην Κυθρέα, στο Συγχαρί, στο Βουνό και στον Άγιο Επίκτητο. Επίσης αγόρασε ένα κτήμα στην Παλλουριώτισσα και άλλο στην οδό Διαγόρου στη Λευκω- 30

σία. Το κτήμα στην Παλλουριώτισσα ήταν μικρής αξίας, περίπου £2,200.-, αλλά το δεύτερο στην οδό Διαγόρου ήταν μεγάλης αξίας. Για την αγορά του η Εταιρεία δανείστηκε από τους εφεσείοντες-καθ' ων η αίτηση (που για 5 τους σκοπούς της απόφασης, θα τους ονομάζουμε "η Τράπεζα"), το ποσό των £73,000.- έναντι υποθήκης. Η Εταιρεία πλήρωνε κανονικά τις δόσεις έναντι του χρέους μέχρι τις 15/5/74. Μέχρι την ημέρα εκείνη παρέμεινε υπόλοιπο £46,880.- πλέον τόκοι. Το ποσό αυτό η Εταιρεία δή- 10 λωσε ότι δεν ήταν σε θέση να το αποπληρώσει εξαιτίας της έκρυθμης κατάστασης και για το λόγο αυτό αποτάθηκε στο Δικαστήριο και ζήτησε να κηρυχθεί, και τελικά κηρύχθηκε, ως πληγείσα Εταιρεία.

Υπάρχουν δύο βασικοί λόγοι εφέσεως ενώπιόν μας. Ο 15 πρώτος αφορά τη δικαιοδοσία και η εισήγηση είναι ότι η αίτηση αυτή έπρεπε να δικαστεί από το Πλήρες Επαρχιακό Δικαστήριο που να απαρτίζεται από δύο δικαστές τουλάχιστον, γιατί αφορούσε χρέος πέραν των £10,000.-. Δεν συμφωνούμε με την εισήγηση του κ. Δικηγορόπουλου 20 γιατί το επίδικο θέμα ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου δεν ήταν ο καθορισμός του οφειλόμενου ποσού αλλά κατά πόσο ο οφειλέτης, ανεξάρτητα από το ύψος της οφειλής, ήταν πληγείς, βάσει των προνοιών της σχετικής νομοθεσίας. Το άρθρο 2 του Νόμου 24/79, όπως τροποποιήθηκε 25 με το Νόμο 114/85, προβλέπει:

" πληγείς οφειλέτης' σημαίνει πάντα οφειλέτην του οποίου η εργασία ή επιχείρησις, λόγω της έκρυθμου κα- 30 ταστάσεως, επηρεάσθη εις τοιούτον βαθμόν ούτως ώστε να μη ηδύνατο ούτος κατά τον χρόνον αμέσως μετά την 14ην Αυγούστου 1974 να ανταποκριθεί προς τας συμβατικάς αυτού υποχρεώσεις εξ ων προέκυψε η οφειλή

Όπως προκύπτει από το πιο πάνω άρθρο, εκείνο που 35 εκαλείτο να αποφασίσει το Δικαστήριο ήταν κατά πόσο η εργασία ή η επιχείρηση της Εταιρείας είχε επηρεασθεί σε τέτοιο βαθμό εξαιτίας της έκρυθμης κατάστασης, ώστε ο οφειλέτης να μην ήταν σε θέση να ανταποκριθεί στις συμ-

βατικές του υποχρεώσεις από τις οποίες είχε προκύψει το χρέος. Περαιτέρω, το Δικαστήριο που εγκαθιδρύθηκε βάσει των διατάξεων του Περί Ανακουφίσεως Οφειλετών Νόμου (24/79), ήταν μονομελές, όπως προκύπτει από τις 5
 πρόνοιες του δικαιοδοτικού άρθρου (άρθρο 8) ερμηνευό-
 μενο στο πλαίσιο του κειμένου της συγκεκριμένης νομοθε-
 σίας. Το Ανώτατο Δικαστήριο δεν είχε υποχρέωση να διο-
 ρίσει περισσότερα του ενός μέλη δικαστών για την άσκηση
 της δικαιοδοσίας σε οποιαδήποτε επαρχία, θέση που αφ'
 εαυτής υποδηλώνει ότι σκοπός του νομοθέτη ήταν η σύ- 10
 σταση μονομελούς δικαστηρίου για την άσκηση της καθο-
 ρισθείσης αρμοδιότητας.

Ο δεύτερος λόγος όπως εισηγήθηκε ο κ. Δικηγορόπου-
 λος, ήταν ότι τα γεγονότα της υπόθεσης δεν δικαιολογού-
 σαν το εύρημα ότι η Εταιρεία ήταν πληγείσα. Ο δικηγόρος 15
 της Τράπεζας στην αναλυτική αγόρευσή του ενώπιόν μας,
 προσπάθησε να μας πείσει πως η περιουσία που βρίσκεται
 στην οδό Διαγόρου είναι πολύ μεγάλης αξίας σε σχέση με
 την περιουσία που έχει χαθεί εις τα κατεχόμενα, και κατά
 συνέπεια, η Εταιρεία μπορούσε να ανταποκριθεί στις συμ- 20
 βατικές της υποχρεώσεις και δεν έπρεπε να κηρυχθεί ως
 πληγείσα.

Έχουμε μελετήσει με τη δέουσα προσοχή τις εισηγήσεις
 του ευπαιδευτού δικηγόρου της Τράπεζας, αλλά δεν τις 25
 δεχόμαστε. Η Εταιρεία είχε το βάρος να αποδείξει στο
 πρωτόδικο δικαστήριο ότι δικαιούτο σε ανακούφιση,
 όπως προνοεί ο σχετικός Νόμος. Το πρωτόδικο δικαστή-
 ριο, αφού εξέτασε την οικονομική κατάσταση των αιτη-
 τών-εφεσιβλήτων πάνω σε μία ευρεία βάση, και καθοδη-
 γούμενο από τις ορθές αρχές δικαίου, αποφάσισε ότι η 30
 Εταιρεία δεν ήταν σε θέση να αντιμετωπίσει τις υποχρεώ-
 σεις της με τις μεγάλες απώλειες που είχε υποστεί στα κα-
 τεχόμενα, ενώ το κτήμα που της απέμεινε μετά την εισβο-
 λή στην οδό Διαγόρου, ήταν, κατά τον κρίσιμο χρόνο
 αμέσως μετά τις 14/8/1974, αμφιβόλου αξίας. 35

Όπως φαίνεται από την απόφαση, ο πρωτόδικος δικα-
 στής εξέτασε με πολλή προσοχή όλες τις πτυχές της υπό-
 θεσης και έλαβε υπόψη του όλα τα σχετικά στοιχεία που

τέθησαν ενώπιόν του και έτειναν να ρίψουν φως στα επί-
δικα θέματα. Εδώ μπορούμε να παρεμβάλουμε την ερμη-
νεία που έδωσε το Ανώτατο Δικαστήριο στον όρο "πλη-
γείς οφειλέτης" και πώς πρέπει το Δικαστήριο να
5 προβαίνει στη διαπίστωση κατά πόσο ο αιτητής έχει επη-
ρεασθεί ουσιωδώς. (Βλέπε *Evangelou and Another v.*
Ambizas and Another (1982) 1 C.L.R. 41:

"The law postulates as a first prerequisite for relief,
adverse financial repercussions emanating from the
10 Turkish invasion. Therefore, the Court must, to start
with, weigh the magnitude of the loss sustained as a result
of the Turkish invasion. Then, it must evaluate the
financial position of the debtor, as shaped by the events
of 1974, in juxtaposition to the debt, and decide whether
15 he is in a position to respond to his obligations.....

The debtors' financial position must be examined
from a broad perspective, the test being whether he is
reasonably in a position to meet his obligations. The
burden is on the debtor to satisfy the Court that he is
20 entitled to relief."

Το Εφετείο δεν επεμβαίνει σε ευρήματα πρωτόδικου
δικαστηρίου παρά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου
αυτά είναι καταφανώς λανθασμένα ή συγκρούονται με
άλλη μαρτυρία ή όπου τα ευρήματα αυτά κρίνονται αυθαί-
25 ρετα ή δεν βασίζονται στη μαρτυρία. Η ευθύνη για να πει-
σθεί το Εφετείο ως προς το λανθασμένο των ευρημάτων
του πρωτόδικου δικαστηρίου, βαρύνει τον εφεσείοντα.
Όπως είπαμε και πιο πάνω, δεν έχουμε πεισθεί πως στην
υπόθεση αυτή τα ευρήματα του πρωτόδικου δικαστηρίου
30 είναι λανθασμένα.

Για τους πιο πάνω λόγους η έφεση απορρίπτεται.

Ως προς τα έξοδα έχουμε αποφασίσει πως, όπως και
στο πρωτόδικο δικαστήριο, δεν θα εκδώσουμε καμιά δια-
ταγή ως προς τα έξοδα.

Η έφεση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.